

med förslag öfver alla de kostnader, som kunde vara förenade med motionens genomförande i nu afhandlade delar, dels ock beträffande andra, dermed sammanhängande verkställighetsåtgärder, icke heller är af beskaffenhet att föranleda någon vidare Kammarens åtgärd.

Stockholm den 29 April 1873.

På Utskottets vägnar:

J. Sjöberg.

N:o 26.

Ank. till Riksd. Kansli den 29 April 1873, kl. 2 e. m.

Andra Kammarens Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande (N:o 6), i anledning af motion om förändring af nu gällande stadgunden angående hemortsrätt.

Uti Kongl. Förordningen den 25 Maj 1847, § 14 mom. 1 stadgades, bland annat, att en hvar skulle i fråga om fattigförsörjning anses tillhöra det fattigvårdssamhälle, der han efter fyllda femton år sist under tre på hvarandra följande år stadigt vistats utan att hafva åtnjutit fattigunderstöd, som af annat fattigvårdssamhälle eller af staten ersattes; hvaremot § 14 mom. 1 i Kongl. Förordningen den 13 Juli 1853 i berörda hänseende innehöll, att en hvar skulle anses tillhöra det fattigvårdssamhälle, der han, då behof af fattigunderstöd för honom uppstode, författningsenligt var eller bort vara mantalsskrifven, men att, om behofvet af fattigförsörjning uppstode inom de sex första månaderna efter det mantalsskrifning försiggått i den församling, i hvilken personen inflyttat eller mantalsskrifning skett med afseende å tillämnad inflyttning, som ej blifvit verkställd, försörjningen skulle åligga den församling, i hvilken personen näst förut varit eller bort vara mantalsskrifven. Under anförande, att ett temligen allmänt missnöje vore rådande öfver den uti sist nämnda förordning bestämda korta tid af

sex månader, efter hvars förlopp eu till ett fattigvårdssamhälle inflyttad person kunde komma att falla detta fattigvårdssamhälle till last, hemställde Riksdagen uti sitt i skrifvelse till Kongl. Maj:t af den 13 Maj 1869 intagna förslag till förändrade grunder för en ny fattigvårdslag, att hemortsrätt skulle vara förvärfvad inom det fattigvårdssamhälle, der någon efter fyllda femton år, vid två på hvarandra följande mantalsskrifningar, senast varit eller bort vara mantalsskrifven. I hufvudsaklig öfverensstämmelse härmed var också § 22 i Kongl. Maj:ts till 1871 års Riksdag öfverlemnade förslag till förordning angående fattigvården affattad; hvaremot Riksdagen, vid ämnets förnyade behandling, för sin del ansåg att, i fråga om fattigvård, svensk medborgare, för hvilken behof deraf uppstode, skulle, med vissa jemväl angifna undantag, anses hafva hemortsrätt i det fattigvårdssamhälle, hvarest han senast författningsenligt blifvit eller bort blifva mantalsskrifven. På sätt § 22 uti nu gällande, den 9 Juni 1871 utfärdade förordning angående fattigvården utvisar, fann Kongl. Maj:t godt bifalla Riksdagens senast omförmälda förslag; varande § 25 i sist återopade förordning, jemväl i enlighet med hvad Riksdagen i nyss berörda skrifvelse föreslog, så lydande: »Har någon för sig, hustru eller minderårigt barn kommit i behof af fattigvård enligt § 1 innan ett år förflytit, sedan han, till följd af inflyttning, blifvit eller bort blifva mantalsskrifven inom visst fattigvårdssamhälle, eller har den, som med afseende å tilltänkt inflyttning mantalsskrifvits inom visst fattigvårdssamhälle, dit ej inflyttat; anses han icke hafva hemortsrätt i det fattigvårdssamhälle, inom hvilket han sålunda blifvit eller bort blifva mantalsskrifven, utan behåller han den hemortsrätt, han näst derförut egde. Detsamma gäller, der någon, som till följd af inflyttning blifvit eller bort blifva inom visst fattigvårdssamhälle mantalsskrifven, under loppet af ett år näst derförut eller näst derefter för sig, hustru eller minderårigt barn af annat fattigvårdssamhälle åtnjutit fattigvård».

Uti en till Utskottet, för afgifvande af utlåtande, remitterad motion (N:o 32) har Herr *I. Asklöf*, beträffande innehållet af nyss återopade författningsrum anmärkt, bland annat, att föreskriften i § 22 nästan helt och hållet upphäfdes genom stadgandet i § 25: att den rättighet, som i sistnämnda paragraf medgäfves fattigvårdssamhälle »att under loppet af ett helt år *efter* skedd inflyttning eller mantalsskrifning kunna från annan kommun infordra ersättning för meddeladt fattigunderstöd», gifvit anledning till en betydlig mängd af rättegångar och stora kostnader för kommunerna; att förutom nämnda, såväl för staten, som för kommunen, kostsamma olägenheter, stadgandet innebure en verklig orättvisa, enär, om en arbetare, som i en kommun försörjt sig och sålunda aldrig behöft anlita der varande fattigvård om hjälp, flyttar till annan ort, hvarest han genom flerfaldiga

förhållanden blifver i saknad af arbete eller möjligen svårt insjuknar och därför måste söka fattigunderstöd, det, enligt motionärens förmenande, vore en stor orättvisa, att den förra kommunen skall kännas skyldig att betala detta understöd och dessutom möjligen få återhemta den nödställda; att för de omnämnda olägenheterna vore isynnerhet de landskommuner mest blottställda, hvilka vore belägna nära större städer; att både städernas och landsbygdens intresse kunde ses till godo äfven med upphörande af den i § 25 bestämda »respittiden», på det att stadgandet i § 22, att hvar och en i fattigvårdshänseende skulle tillhöra det fattigvårdssamhälle, der han senast blifvit eller bort blifva mantalsskrifven, eller, med andra ord, genast tillhöra det samhälle, dit han inflyttat, skulle blifva rättesnöre för hemortsrätt i allmänhet, hvilket dock, för att skydda *alla* kommuners rätt, borde gälla inflyttning af endast sådana personer, hvilka under senaste året näst före flyttningen icke varit i behof af fattigunderstöd enligt § 1 i förordningen; och har motionären på grund häraf föreslagit:

»att Riksdagen, under godkännande för sin del att hvarje person, hvilken, vid flyttning från en ort till annan, å sin af pastor utfärdade flyttningsattest medför sådan anteckning af dertill förpligtad fattigvårdsstyrelse, att han under senaste året före afflyttningen ej åtnjutit fattigunderstöd enligt 1 § af fattigförordningen, skall i fattigvårdshänseende hafva hemortsrätt i den kommun, dit han enligt attesten inflyttar; men att såsom undantag nuvarande bestämmelse i samma förordnings 25 § skall fortfarande förblifva gällande för sådan från ort till annan flyttande person, å hvars attest af fattigvårdsstyrelse skriftligen medgifvits, att så beskaffadt understöd inom föreskrifna tiden blifvit meddeladt — ingår med underdånig skrifvelse till Kongl. Maj:t, innefattande anhållan, att Kongl. Maj:t, derest detta vinner nådigt bifall, ville låta genom sakkunniga personer utarbeta förändring af fattigvårdsförordningen i af Riksdagen nu föreslaget syfte».

Utskottet torde till en början böra erinra, att, på sätt redan är visadt, i fråga varande §§ 22 och 25 i nu gällande fattigvårdsstadga äro affattade i full öfverensstämmelse med Riksdagens i detta afseende vid 1871 års riksmöte framställda förslag, och Utskottet kan svårligen föreställa sig, att Riksdagen redan nu skulle finnas benägen att frångå en med synnerlig enstämmighet i åsigt af representationen så nyligen omfattad och inför Kongl. Maj:t uttalad åsigt. Att det af motionären klandrade stadgandet i § 25 skulle hafva föranledt en betydlig mängd af rättegångar, är så mycket mindre antagligt, som förordningen först den 1 November 1871 trädde i verksamhet och någon tillförlitlig erfarenhet om verkan af tillämpningen af nyss berörda stadgande inom hela riket sålunda icke kunnat vinnas.

Särskildt har Utskottet sig bekant, att under loppet af nästlidna år 1872 besvär uti endast fyra fattigvårdsmål blifvit till Nedre Justitie-revisions-expedition ingifna. Om mer berörda stadgande i ett eller annat enstaka fall redan skulle hafva ledt till ett missgynnande resultat för en kommun, torde deraf icke få dragas den slutsats, att samma stadgande icke hvilat på en allmängiltig eller åtminstone, så vidt erfarenheten i allmänhet hittills gifvit vid handen, billig grund, ej heller att ett stadgande i den af motionären föreslagna syftning skulle undanrödja de olägenheter, hvaröfver han klagat. Snarare vill det synas Utskottet, som skulle dessa olägenheter mångdubbelt uppkomma genom antagandet af motionärens förslag, hvilket antagligen skulle väcka en allmän täflan emellan fattigvårdssamhällena att, så vidt möjligt vore, befria sig från alla sådana personer, som antingen tillfälligtvis varit eller kunde befaras i en snar framtid blifva föremål för fattigunderstöd. Vid öfvervägande häraf har Utskottet funnit sig föranlåtet hemställa,

att Andra Kammaren icke måtte bifalla Herr Asklöfs ofvan intagna förslag.

Stockholm den 29 April 1872.

På Utskottets vägnar:

J. Sjöberg.